

PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 3
IM. WŁADYSŁAWA BRONIEWSKIEGO
W ŚRODZIE ŚLĄSKIEJ

Obowiązuje od dnia _____
do realizacji w latach 2017 - 2020

Spis treści

Zawartość

Rozdział I	3
1. Podstawy prawne.....	3
Rozdział II	4
2. Specyfika szkoły.....	4
Rozdział III.....	4
3. Diagnoza potrzeb szkoły w zakresie opieki, wychowania i profilaktyki	4
Rozdział III.....	7
4. Założenia podstawowe	7
Rozdział V	8
5. Postulowany klimat szkoły oraz model jej absolwenta	8
Rozdział VI.....	9
6. Cele i zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły oraz sposoby ich realizacji.....	9
Rozdział VII	22
7. Ewaluacja podjętych działań wychowawczo-profilaktycznych.	22

Rozdział I

1. Podstawy prawne

Niniejszy program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 Nr 78 poz. 483);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o Systemie Oświaty (Dz. U. 2016 poz. 1943 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. 2017 r. poz. 59);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. 2017 r. poz. 356);
- Konwencja o Prawach Dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991 Nr 120 poz. 526);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 poz. 487);
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. 2017 poz. 957);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 r. poz. 1390);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2017 poz. 783, Dz. U. 2017 poz. 1458);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015 r. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 sierpnia 2017r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno- pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 r. poz. 1643).

W programie uwzględniono zadania opiekuńcze, wychowawcze i profilaktyczne, jakie wynikają dla szkoły z powyższych dokumentów.

Rozdział II

2. Specyfika szkoły

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły uwzględnia jej specyfikę.

Placówka jest:

- szkołą podstawową, w której kształcą się dzieci w różnym wieku - od 6 do 14 lat (dzieci przed okresem adolescencji i młodzież w okresie dojrzewania – implikuje to konieczność podejmowania różnorodnych oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych);
- szkołą rejonową, a zatem uczęszczają do niej dzieci, pochodzące z różnych środowisk (wydolnych i niewydolnych wychowawczo), o różnych możliwościach intelektualnych, różnym stanie zdrowia;
- szkołą dużą, w której znajduje się ponad 1000 uczniów – co pociąga za sobą ryzyko odczucia wśród uczniów anonimowości i braku kontrolowania przez dorosłych;
- położoną w bliskim sąsiedztwie wielu instytucji - możliwa jest zatem ścisła współpraca z różnego rodzaju podmiotami w zakresie realizacji działań opiekuńczych, wychowawczych i profilaktycznych;
- w czterech budynkach usytuowanych w różnych punktach na terenie miasta – może to mieć znaczenie w zakresie bezpieczeństwa uczniów, np. w sytuacjach ich przemieszczania się między budynkami;
- instytucją zatrudniającą specjalistów z zakresu wychowania, profilaktyki i pomocy psychologiczno-pedagogicznej (psycholog, pedagog, pedagog resocjalizacji, logopeda, rewalidator) – co pozwala podejmować także bardziej wyspecjalizowane działania.

Rozdział III

3. Diagnoza potrzeb szkoły w zakresie opieki, wychowania i profilaktyki

Diagnoza potrzeb została opracowana na podstawie:

- wyników ankiet na temat bezpieczeństwa, agresji i uzależnień przeprowadzonych wśród uczniów w roku szkolnym 2016/2017;
- wniosków i rekomendacji wypływających z wyników ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w roku szkolnym 2016/2017 w obszarze dotyczącym systemu;
- norm i wartości wśród młodzieży;
- wniosków wynikających ze sprawozdania nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2016/2017;
- bieżących obserwacji prowadzonych przez nauczycieli, wychowawców, pedagoga, psychologa.

Analiza zestawień i wniosków ww. narzędzi określiła występowanie w szkole następujących czynników ryzyka oraz czynników chroniących.

<p>Czynniki ryzyka zwiększające występowanie u uczniów zachowań problemowych, ryzykownych</p>	<p>Czynniki chroniące zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia u uczniów zachowań problemowych, ryzykownych</p>
<p>Niektórzy uczniowie mają bezpośredni lub pośredni kontakt z używkami i środkami uzależniającymi.</p> <p>Wśród uczniów występują niewłaściwe postawy i wzorce zachowań w sytuacjach zagrażających, prowadzące do stosowania agresji i przemocy.</p> <p>W przypadku niektórych uczniów zauważalny jest niedostateczny lub nieskuteczny system wsparcia ze strony osób dorosłych.</p> <p>U uczniów dostrzegalne są braki w umiejętnościach komunikacji interpersonalnej oraz niedostatecznie rozwinięte kompetencje społeczne.</p> <p>Część uczniów niewłaściwie korzysta z Internetu, szczególnie z portali społecznościowych.</p> <p>Niektórzy uczniowie podejmują zachowania ryzykowne związane z cyberprzemocą.</p>	<p>Uczniowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w większości czują się w szkole bezpiecznie, • znają właściwe postawy i zachowania wobec zjawiska przemocy rówieśniczej, • unikają kontaktu z używkami i środkami psychoaktywnymi oraz z osobami, które je stosują, • potrafią szukać pomocy i wsparcia u osób dorosłych.
<p>W systemie wartości młodzieży zbyt niską pozycję zajmuje patriotyzm.</p> <p>Środowisko rodzinne nie zawsze w sposób właściwy i zgodny z normami społecznymi, moralnymi kształtuje więzi rodzinne.</p> <p>Maleje rzeczywisty wpływ nauczyciela, wychowawcy na kształtowanie postaw uczniów.</p>	<p>Duża część uczniów ma właściwie ukształtowany system norm i wartości.</p> <p>Uczniowie wskazują rodziców i członków dalszej rodziny jako autorytety i wzorce osobowe.</p>
<p>U niektórych uczniów zauważalna jest niechęć do podejmowania wysiłku w zakresie pracy nad sobą i korzystania z oferty szkoły w tym zakresie.</p> <p>Środowisko rodzinne w niedostateczny sposób stymuluje właściwy rozwój dzieci.</p>	<p>W szkole działa Rzecznik Praw Ucznia, a wiedza na temat praw ucznia jest upowszechniana wśród dzieci i młodzieży.</p> <p>Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych, a także sprawiający problemy wychowawcze są objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną.</p>

<p>Część uczniów nie korzysta z pomocy psychologiczno –pedagogicznej (nie uczęszczają na zajęcia wyrównawcze, korekcyjno–kompensacyjne, terapeutyczne).</p> <p>Uczniowie nie zawsze przestrzegają zasad bezpieczeństwa podczas przerw międzylekcyjnych i zajęć.</p> <p>Niektórzy uczniowie klas II i III gimnazjum ostentacyjnie demonstrują zachowania popierające stosowanie używek, co ma demoralizujący wpływ na pozostałe dzieci.</p> <p>Spora grupa uczniów w klasach II i III gimnazjum przejawia problemy z realizacją obowiązku szkolnego.</p>	<p>Szkoła:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stwarza uczniom możliwość wielostronnego rozwoju, organizując różnorodne zajęcia pozalekcyjne, • zapewnia uczniom bezpieczeństwo w trakcie organizowanych zajęć oraz przerw międzylekcyjnych, • wskazuje uczniom alternatywy dla zagrożeń społecznych poprzez realizację programów edukacji prozdrowotnej i profilaktyki uzależnień, • podejmuje działania mające na celu egzekwowanie systematycznej realizacji obowiązku szkolnego przez uczniów.
<p>Uczniowie mają łatwy dostęp do używek (deklarują, że mogą na terenie miasta kupić papierosy na sztuki, alkohol, dopalacze za pośrednictwem Internetu).</p> <p>Klasy starsze mają dostęp do Internetu (za pośrednictwem telefonów komórkowych), co niesie ze sobą wiele zagrożeń (cyberprzemoc, przeglądanie nieodpowiednich treści).</p> <p>Szkoła mieści się w 4 budynkach usytuowanych w różnych punktach na terenie miasta, co może mieć znaczenie w zakresie bezpieczeństwa uczniów, np. w sytuacjach ich przemieszczania się między budynkami.</p>	<p>Szkoła współpracuje z instytucjami działającymi na rzecz bezpieczeństwa dzieci (patrole policji, straży miejskiej, kuratorzy zawodowi i społeczni).</p> <p>Szkoła zapewnia większe bezpieczeństwo uczniom poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zamknięcie terenu szkoły (budynek przy ul. Kościuszki), • kontrolowanie nieznanymi osobami wchodzących na teren szkoły, • zwiększanie liczby dyżurów nauczycieli w miejscach szczególnie zagrożonych.

Rozdział IV

4. Założenia podstawowe

Realizacja niniejszego programu będzie możliwa tylko po uprzednim stworzeniu w szkole właściwego środowiska wychowawczego oraz odpowiedniego, sprzyjającego uczniom i pozytywnie na nich oddziałującego klimatu.

Celem naszej pracy wychowawczej jest zatem zbudowanie w szkole wspólnoty opartej na pozytywnych relacjach. Zadaniem nauczycieli i wychowawców jest budowanie między wszystkimi członkami społeczności szkolnej takich relacji, dzięki którym staną się grupą współpracujących, czujących się ze sobą dobrze i bezpiecznie osób.

Rodzice są pierwszymi i najważniejszymi wychowawcami dzieci. Nauczyciele, wychowawcy pełnią funkcję wspomagającą i uzupełniającą w stosunku do podejmowanych przez rodzinę oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych i opiekuńczych. Niniejszy program musi być więc realizowany w ścisłej współpracy ze środowiskiem rodzinnym uczniów.

Pracownicy szkoły są także wychowawcami, którzy w każdej sytuacji poprzez postawę, przykład życia codziennego także wychowują. Dlatego też realizatorami działań wychowawczo-profilaktycznych określonych w niniejszym programie są pracownicy pedagogiczni i nie-pedagogiczni szkoły.

Szkoła dąży do wczesnego rozpoznawania u swych wychowanków symptomów zagrożenia niedostosowaniem społecznym i podejmuje stosowne oddziaływania wychowawczo-profilaktyczne.

Na nauczycielach i wychowawcach spoczywa obowiązek reagowania na wszelkie niepokojące zachowania uczniów w tym zakresie.

Nadrzędne cele działalności wychowawczo-profilaktycznej szkoły to:

- pomoc uczniom w zaadaptowaniu się do nauki szkolnej (I etap edukacyjny);
- pomoc uczniom w przejściu przez trudny okres dorastania (II etap edukacyjny);
- pomoc uczniom w dokonaniu świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia lub wykonywania wybranego zawodu (II etap edukacyjny);
- wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów (I oraz II etap edukacyjny).

Szkoła uwzględnia w swoich działaniach potrzeby i możliwości środowiska lokalnego.

W związku z tym w realizacji niniejszego programu wychowawczo-profilaktycznego będziemy współpracować z innymi placówkami oświatowymi, instytucjami wspierającymi, a także jednostkami samorządowymi.

Rozdział V

5. Postulowany klimat szkoły oraz model jej absolwenta

Realizując zaplanowane zadania opiekuńcze, wychowawcze i profilaktyczne chcemy stworzyć w szkole środowisko funkcjonujące w oparciu o wskazane w poniższej tabeli wartości.

WARTOŚCI, DO KTÓRYCH DAŻYMY:	ZJAWISKA, KTÓRE CHCEMY ELIMINOWAĆ:
<ul style="list-style-type: none"> • przyjaźń, wzajemne zrozumienie, życzliwość, • odpowiedzialność za siebie i innych, • szacunek dla siebie i innych, • wrażliwość, otwarcie na świat, innych ludzi • wzajemne zaufanie, szczerłość, uczciwość, poszanowanie prawdy, • refleksyjność, krytycyzm w stosunku siebie i innych ludzi, • współpraca i współdziałanie, szlachetne współzawodnictwo, • obowiązkowość, sumienność, rzetelność, • ofiarność, altruizm, • szacunek dla zdrowia, życia własnego i innych, • wolność, autonomia, • patriotyzm, umiłowanie ojczyzny, • poszanowanie symboli, tradycji narodowych, • tolerancja wobec inności, • godność osobista, • systematyczność, wytrwałość w dążeniu do celu, • aktywność, przedsiębiorczość, kreatywność, • samodzielność, indywidualizm, • kultura osobista, • abstynencja, • dbałość o estetykę szkoły i terenu wokół budynku, • poszanowanie środowiska naturalnego.	<ul style="list-style-type: none"> • agresja, przemoc, cyberprzemoc, • egoizm, egocentryzm, • obojętność, brak zrozumienia dla innych ludzi, nietolerancja, • pogarda, lekceważenie, • wyrachowanie, interesowność, • bierność, apatia, zahamowanie, • uległość, bezkrytyczne posłuszeństwo, • bezrefleksyjne naśladownictwo, • lenistwo, niechęć do wysiłku, • lekceważenie obowiązków, • postawa konsumpcyjna i roszczeniowa, • zniewaga symboli narodowych, • lekkomyślność, brak wyobraźni, • lekceważenie tradycji i kultury narodowej nieposłuszeństwo, samowola, • zachowania niezgodne z prawem, • zazdrość, zawiść, niezdrowa rywalizacja, • fałsz, obłuda, hipokryzja, • nieuczciwość, kłamstwo, oszustwo, • brak aktywności i zaangażowania, • dyskryminacja innych osób, grup, • zachowania ryzykowne i zagrażające zdrowiu, • stosowanie niebezpiecznych substancji, • zaśmiecanie, zanieczyszczanie otoczenia.

Realizacja działań wychowawczo-profilaktycznych zmierza do ukształtowania **absolwenta**, który:

- 1) umie żyć godnie i poruszać się w otaczającym go świecie,
- 2) jest przygotowany do podjęcia nauki na wyższym szczeblu edukacji,
- 3) czerpie radość z nauki,
- 4) przestrzega ogólnie przyjętych wartości moralnych,
- 5) potrafi samodzielnie podejmować decyzje i ponosić ich konsekwencje,
- 6) potrafi wyrażać i uzasadniać własne zdanie,
- 7) zgodnie współpracuje w grupie,
- 8) kieruje się miłością do Ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kulturę Europy i świata,
- 9) jest ciekawy świata i wrażliwy na drugiego człowieka,
- 10) jest życzliwy i tolerancyjny, szanuje godność własną i innych,
- 11) rozumie wartość uczenia się i potrzebę własnego rozwoju,
- 12) dba o zdrowie psychiczne i fizyczne oraz o bezpieczeństwo własne i innych,
- 13) potrafi wykorzystać wiedzę w sytuacjach życiowych.

Rozdział VI

6. Cele i zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły oraz sposoby ich realizacji

Zadania szkoły	Cele podejmowanych oddziaływań	Sposoby realizacji zamierzonych celów
<p>Adaptacja uczniów do środowiska szkolnego.</p>	<p>Zapewnienie nowo przyjętym uczniom warunków do prawidłowego przebiegu procesu adaptacji oraz integracji w zespołach klasowych i środowisku szkolnym.</p> <p>Monitorowanie relacji między uczniami i klimatu panującego w klasach.</p> <p>Pomoc uczniom mającym trudności w adaptacji oraz integracji w środowisku szkolnym.</p> <p>Dbanie o pozytywne relacje po między uczniami w grupie, klasie, szkole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia integracyjno-adaptacyjne w klasach, • pasowanie na ucznia, • badania socjometryczne dotyczące relacji między uczniami, • ankiety badające klimat w klasie, • indywidualne porady, konsultacje pedagoga, psychologa dla uczniów mających trudności w adaptacji oraz integracji na terenie szkoły, • podejmowanie interwencji w sytuacjach problemowych dotyczących relacji w grupie

<p>Przygotowanie uczniów do świadomego, aktywnego, odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu społecznym.</p>	<p>Rozwijanie samorządności uczniów.</p> <p>Wpajanie uczniom zasad demokracji.</p> <p>Kształtowanie u uczniów postaw obywatelskich.</p> <p>Promowanie wśród uczniów postaw wrażliwości na potrzeby innych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • działalność samorządów klasowych i Szkolnego Samorządu Uczniowskiego (kampania wyborcza i wybory, opiniowanie dokumentów szkolnych, opiniowanie pracy ocenianych nauczycieli, parawybory do sejmu, senatu, parareferendum), • wybory opiekuna Szkolnego Samorządu Uczniowskiego, • wybory Rzecznika Praw Ucznia, • działalność szkolnego radiowęzła, • wydawanie przez uczniów gazetki szkolnej, • udział uczniów w procesie planowania pracy klasy i szkoły, • działalność uczniowskiego sądu koleżeńskiego, • ocenianie przez uczniów swojego postępowania oraz postaw kolegów (podczas wystawiania klasyfikacyjnych ocen z zachowania), • udział uczniów w akcjach społecznych i obywatelskich, • funkcjonowanie zespołów wolontariuszy w szkole
	<p>Rozwijanie u uczniów postawy tolerancji wobec innych osób.</p> <p>Kształtowanie u uczniów właściwych postaw wobec osób chorych, niepełnosprawnych, starszych, ubogich, odmiennych kulturowo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • spotkania uczniów i nauczycieli z seniorami z okazji Dnia Babci i Dnia Dziadka, • spotkania uczniów i nauczycieli z osobami niepełnosprawnymi, • współpraca uczniów i nauczycieli z miejscowym kołem emerytów i rencistów, • propagowanie wolontariatu wśród uczniów i nauczycieli, • szkolne oraz pozaszkolne akcje charytatywne na rzecz osób samotnych, ubogich, chorych czy niepełnosprawnych,

	<p>Zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami</p> <p>Zapoznanie uczniów z demokratycznymi procedurami obowiązującymi w demokratycznym społeczeństwie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • respektowanie praw uczniów przez nauczycieli, • egzekwowanie przez nauczycieli wypełniania obowiązków przez uczniów, • działalność szkolnego Rzecznika Praw Ucznia, • prowadzenie godzin wychowawczych na temat praw i obowiązków ucznia,
<p>Rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów.</p>	<p>Rozwijanie zainteresowań, uzdolnień.</p> <p>Kształtowanie u uczniów umiejętności konstruktywnego spędzania czasu wolnego.</p> <p>Rozwijanie aktywności pozalekcyjnej uczniów.</p> <p>Stwarzanie uczniom warunków do prezentacji własnej twórczości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • szeroka oferta zajęć pozalekcyjnych (m. in. koło teatralne, zespół wokalny, klub miłośników dobrej książki, koła przedmiotowe, zajęcia sportowe), • zajęcia dodatkowe dla uczniów szczególnie uzdolnionych, • udział uczniów i nauczycieli w imprezach sportowych, widowiskach teatralnych, koncertach, lekcjach muzealnych, wycieczkach turystyczno-krajoznawczych, • udział uczniów w konkursach i olimpiadach wiedzy, zawodach sportowych, • spotkania uczniów i nauczycieli z autorami książek dla dzieci i młodzieży, malarzami, rzeźbiarzami, sportowcami oraz innymi przedstawicielami kultury i sztuki, • prezentacja na forum szkoły artystycznych, sportowych i naukowych dokonań uczniów (wystawy, wernisaże, pokazy, występy muzyczne, przedstawienia),
	<p>Kształtowanie u uczniów umiejętności refleksyjnego, odpowiedzialnego korzystania z elektronicznych nośników informacji (telewizja radio, Internet, telefon komórkowy).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • godziny wychowawcze, warsztaty, lekcje języka polskiego, informatyki na temat bezpiecznego, świadomego, odpowiedzialnego, refleksyjnego korzystania z nowoczesnych

		<p>środków komunikacji oraz mediów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie uczniów z obowiązującymi w szkole procedurami dotyczącymi korzystania z nowoczesnych środków komunikacji oraz mediów,
<p>Rozwijanie kultury osobistej uczniów.</p>	<p>Uczenie szacunku i tolerancji wobec osób o odmiennych poglądach.</p> <p>Wdrażanie uczniów do kulturalnego dyskutowania.</p> <p>Wdrażanie uczniów do przestrzegania reguł savoir-vivre w każdej sytuacji.</p> <p>Uświadamianie uczniom granic stosowania slangu młodzieżowego oraz negatywnych konsekwencji używania wulgaryzmów.</p> <p>Kształtowanie u uczniów odpowiedzialności za własne słowa.</p> <p>Wyrobienie u uczniów właściwych nawyków w zakresie higieny osobistej oraz wyglądu zewnętrznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia ukazujące właściwe wzorce osobowe, • systematyczne egzekwowanie przez nauczycieli i pracowników szkoły właściwego zachowania uczniów wobec osób dorosłych i rówieśników, • bezwzględne zwracanie uwagi na kulturę osobistą uczniów, • Pogłębianie kultury języka wśród uczniów w różnych sytuacjach komunikacyjnych (godziny wychowawcze, lekcje j.polskiego), • egzekwowanie odpowiedniego wyglądu uczniów (schludnego, adekwatnego do sytuacji), • spotkania uczniów i rodziców z lekarzem, pielęgniarką, kosmetyczką i rozmowy na temat higieny, pielęgnacji ciała, dbania o urodę, • dbanie o stan budynku i estetykę szkoły przez uczniów.
<p>Rozwijanie u uczniów samoświadomości, poczucia własnej wartości i pewności siebie.</p>	<p>Kształtowanie u uczniów postaw i zachowań asertywnych.</p> <p>Podnoszenie poziomu kompetencji społecznych uczniów (rozwiązywanie konfliktów, radzenie sobie w sytuacjach stresowych, uczenie empatii i współpracy w grupie).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne dla uczniów wymagających takiej formy oddziaływań wychowawczych,

	<p>Wdrażanie uczniów do autonomicznego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji.</p> <p>Uświadamianie uczniom różnorodności ścieżek życiowych i przygotowanie ich do świadomego planowania własnego rozwoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia warsztatowe, treningi, drama, wykłady, • projekcja filmów o tematyce profilaktycznej dotyczącej komunikacji społecznej.
<p>Integracja działań wychowawczo-profilaktycznych szkoły oraz domu rodzinnego uczniów.</p>	<p>Ustalanie, a następnie stosowanie wspólnie z rodzicami jednolitego systemu wychowawczego oraz sposobu postępowania z dzieckiem w razie wystąpienia zachowań problemowych.</p> <p>Wzajemne wzmacnianie oddziaływań podejmowanych wobec uczniów przez szkołę i dom rodzinny.</p> <p>Włączanie rodziców do pracy przy realizacji zamierzeń wychowawczych i profilaktycznych szkoły.</p> <p>Budowanie więzi rodziców ze szkołą oraz wzmacnianie ich zaangażowania w jej działalność.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczenie rodziców w tworzeniu dokumentów obowiązujących w szkole (statut, program wychowawczo-profilaktyczny, plan pracy wychowawcy), • działalność klasowych rad rodziców oraz ogólnoszkolnej rady rodziców, • pozyskiwanie, a następnie uwzględnianie opinii i uwag rodziców na temat funkcjonowania i pracy szkoły (ankiety, dyskusje podczas zebrań, opinie, wnioski), • współorganizowanie i uczestniczenie rodziców w apelach, uroczystościach, imprezach, wycieczkach klasowych i szkolnych, • uczestnictwo rodziców w lekcjach, zajęciach otwartych, • wyróżnianie rodziców za pomoc zaangażowanie i pracę na rzecz szkoły, • konsultacje pedagoga, psychologa (poradnictwo, pomoc przy rozwiązywaniu bieżących problemów wychowawczych),

	<p>Pedagogizacja rodziców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • warsztaty i szkolenia dla rodziców, • gromadzenie oraz udostępnianie rodzicom literatury psychologicznej i pedagogicznej z zakresu wychowania oraz profilaktyki, • dostarczanie rodzicom informacji na temat działalności instytucji wspierających proces wychowawczy, • systematyczna wymiana informacji nauczycieli i rodziców na temat postępów oraz trudności uczniów (zebrania rodziców, kontakty telefoniczne, korespondencja mailowa, dyżury nauczycieli podczas Dni Otwartych).
<p>Budowanie świadomości i poczucia przynależności narodowej, wzbudzanie i rozwijanie patriotyzmu uczniów.</p>	<p>Zapoznavanie uczniów z historią i tradycją regionu oraz kraju.</p> <p>Pogłębianie wiedzy uczniów o własnej miejscowości, regionie, ojczyźnie.</p> <p>Wdrażanie uczniów do aktywnego uczestniczenia w życiu wspólnoty lokalnej.</p> <p>Wzmacnianie więzi uczniów z krajem ojczystym.</p> <p>Wdrażanie uczniów do poszanowania dziedzictwa narodowego.</p> <p>Uzmysławianie uczniom istoty oraz roli patriotyzmu w życiu osobistym i społecznym człowieka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja szkolnych uroczystości o charakterze rocznicowym i patriotycznym oraz obchodów świąt narodowych, • współpraca uczniów i nauczycieli z Towarzystwem Miłośników Ziemi Średzkiej, • współpraca uczniów i nauczycieli z Muzeum Regionalnym w Środzie Śląskiej, • współorganizowanie i uczestniczenie uczniów oraz nauczycieli w obchodach Dni Środy Śląskiej, • spotkania uczniów, rodziców i nauczycieli z ciekawymi, wybitnymi ludźmi zamieszkującymi Środę Śląską i jej okolicę, • prezentacja uczniom, rodzicom i nauczycielom osiągnięć, dorobku artystycznego, naukowego mieszkańców Środy Śląskiej i okolic,

	<p>Wdrażanie uczniów do przestrzegania norm obowiązujących w społeczeństwie i właściwego ich wypełniania.</p> <p>Kształtowanie u uczniów właściwych postaw wobec symboli narodowych oraz w miejscach Pamięci Narodowej.</p> <p>Uświadamianie uczniom niebezpieczeństw płynących z postaw nacjonalizmu, kosmopolityzmu.</p> <p>Ugruntowywanie w uczniach poczucia tożsamości narodowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • egzekwowanie od uczniów prawidłowych postaw w obliczu symboli narodowych, podczas uroczystości obchodów świąt narodowych, w miejscach Pamięci Narodowej, • współpraca uczniów i nauczycieli z miejscowym kołem kombatanatów, • polsko – ukraińska oraz polsko – niemiecka wymiana uczniów i nauczycieli, • konkursy wiedzy o Środzie Śl. i regionie, • działalność szkolnego zespołu tanecznego tańców ludowych,
<p>Kształtowanie u uczniów postaw prozdrowotnych i ekologicznych.</p>	<p>Kształtowanie u uczniów nawyków dbania o zdrowie własne i innych osób.</p> <p>Uświadamianie uczniom konieczności dbania o właściwą higienę ciała i higienę psychiczną.</p> <p>Wdrażanie uczniów do zdrowego stylu życia ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego żywienia.</p> <p>Upowszechnianie wiedzy z zakresu edukacji zdrowotnej.</p> <p>Kształtowanie u uczniów umiejętności właściwego spędzania czasu wolnego.</p> <p>Ukazywanie uczniom wpływu codziennych zachowań na stan środowiska naturalnego.</p> <p>Rozwijanie wrażliwości uczniów na współczesne problemy w zakresie środowiska naturalnego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tematyczne godziny wychowawcze, • zajęcia z pielęgniarką szkolną, • spotkania uczniów z lekarzem, kosmetyczką, położną, • realizacja projektów uczniowskich z zakresu edukacji prozdrowotnej, „Trzymaj formę”, • zapewnienie uczniom i nauczycielom zdrowej żywności w sklepiku szkolnym i stołówce, • realizacja projektów: „Warzywa i owoce w szkole”, „Mleko w szkole”, • zajęcia psychoedukacyjne prowadzone przez pedagoga i psychologa szkolnego oraz specjalistów z zewnątrz (m. in. „Między nami kobietkami”), wycieczki krajoznawcze, funkcjonowanie stref ciszy, • respektowanie zasad higieny pracy ucznia (rozkład planu lekcji i przerw, właściwe oświetlenie, temperatura w pomieszczeniach, wietrzenie sal, dostosowanie stanowisk pracy do wzrostu),

	<p>Uświadamianie uczniom konieczności ochrony środowiska naturalnego.</p> <p>Uwrażliwienie uczniów na związek degradacji środowiska ze zdrowiem człowieka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zbiórka zużytych baterii elektrycznych, surowców wtórnych, • opieka nad dębem pamięci Jana Pawła II (budynek przy ul. T. Kościuszki), • dbanie o roślinność wokół szkoły, • obchody Dnia Ziemi, • zbiórka karmy dla bezdomnych zwierząt przebywających w schroniskach,
<p>Bezpieczeństwo w społeczności szkolnej.</p>	<p>Zapoznanie oraz wdrażanie uczniów do przestrzegania zasad bezpieczeństwa w szkole i poza nią.</p> <p>Zapewnienie uczniom bezpiecznego przejazdu do szkoły, ze szkoły i pobytu w szkole.</p> <p>Rozpoznawanie problemów i potrzeb uczniów w zakresie bezpieczeństwa.</p> <p>Wdrażanie uczniów do odpowiedzialnego korzystania z mediów społecznościowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z edukacji dla bezpieczeństwa, • projekty szkolne, • opieka nad uczniami podczas przejazdów autobusem szkolnym, • objęcie opieką uczniów przebywających w świetlicy szkolnej przed rozpoczęciem lekcji i po ich zakończeniu oraz zwolnionych z wych. fizycznego, informatyki, j. obcego i nieuczęszczających na religię, • pełnienie dyżurów nauczycieli zgodnie z grafikiem i regulaminem, • zamknięcie wejścia do szkoły (budynek przy ul. T. Kościuszki), • monitoring wizyjny podwórka, boiska, korytarzy szkolnych, • ewidencjonowanie osób obcych wchodzących na teren szkoły (rejestr wejść i wyjść – budynek przy ul. T. Kościuszki), • patrole straży miejskiej wokół szkoły, • nadzór funkcjonariuszy straży miejskiej nad przejściami dla pieszych w pobliżu szkoły (budynek przy ul. Górnej), • zainstalowanie na wszystkich dostępnych w szkole dla uczniów komputerach oprogramowania chroniącego ich przed szkodliwymi treściami w Internecie,

	<p>Uczenie bezpiecznego korzystania z Internetu.</p> <p>Wpajanie uczniom zasad bezpieczeństwa podczas gier i zabaw sportowych.</p> <p>Eliminowanie agresji i przemocy.</p> <p>Kształtowanie u uczniów, nauczycieli gotowości oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeganie procedury używania przez uczniów w szkole telefonów komórkowych i innych urządzeń multimedialnych, • egzekwowanie przestrzegania przez uczniów regulaminów korzystania z sal lekcyjnych, pracowni przedmiotowych, stołówki, sali gimnastycznej, szatni, basenu, szkolnych placów zabaw, • przygotowanie uczniów do egzaminów na kartę rowerową, • zgłaszanie przypadków naruszenia zasad bezpieczeństwa na terenie szkoły do odpowiednich organów (straż miejska, policja, sąd rodzinny i dla nieletnich, prokuratura), • warsztaty rozwijające umiejętności rozwiązywania konfliktów, • ankiety w klasach na temat przemocy i agresji w szkole, • realizacja wybranych zagadnień z programów profilaktyki agresji adekwatnych do rozpoznanych potrzeb uczniów, • godziny wychowawcze, spotkania uczniów z funkcjonariuszem straży miejskiej, policjantem, kuratorem sądowym, • szkolenia dla nauczycieli i rodziców z zakresu zapobiegania przemocy i eliminowania przejawów agresji wśród dzieci i młodzieży, • szkolenia dla nauczycieli z zakresu udzielania pierwszej pomocy, • opieka nad uczniami pielęgniarki szkolnej, • wyposażenie szkoły w apteczki pierwszej pomocy
<p>Profilaktyka uzależnień.</p>	<p>Rozpoznawanie u uczniów problemów i potrzeb w zakresie profilaktyki uzależnień.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie ankiet wśród uczniów na temat uzależnień,

	<p>Kształtowanie u uczniów postaw zapobiegających uzależnieniom od substancji szkodliwych i uzależnień behawioralnych.</p> <p>Uświadamianie uczniom zagrożeń płynących z zażywania środków zmieniających świadomość i innych szkodliwych substancji (papierosy, alkohol, narkotyki, dopalacze, sterydy anaboliczne, środki dopingujące, suplementy diety, leki, napoje energetyzujące, kawa).</p> <p>Kształtowanie u uczniów właściwych postaw w sytuacjach kontaktu ze szkodliwymi substancjami.</p> <p>Kształtowanie u uczniów hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie jest jedną z najważniejszych wartości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja warsztatów profilaktycznych dotyczących zachowań ryzykownych, • udział w zajęciach rozwijających uzdolnienia i zainteresowania jako alternatywnej i pozytywnej formy działalności zaspokajającej potrzeby, w tym potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej (bogata oferta zajęć pozalekcyjnych w szkole), • zajęcia warsztatowe, podnoszące kompetencje społeczne prowadzone przez specjalistów szkolnych oraz z zewnątrz, • szkolenia dla nauczycieli i rodziców z zakresu zapobiegania nałogom oraz rozpoznawania sygnałów zagrożenia uzależnieniem u dzieci i młodzieży, • godziny wychowawcze na temat uzależnień, • gromadzenie i udostępnianie nauczycielom oraz rodzicom literatury psychologicznej i pedagogicznej z zakresu profilaktyki uzależnień, • kampanie informacyjne (ulotki, plakaty) na temat uzależnień adresowane do uczniów, rodziców, nauczycieli, • działania interwencyjne, zgodne z procedurami prawnymi i wewnątrzszkolnymi wobec uczniów, u których rozpoznano objawy używania środków i substancji psychoaktywnych, • procedura badań uczniów alkometem i narkotestem (budynek przy ul. T. Kościuszki).
--	---	---

<p>Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów.</p>	<p>Rozpoznawanie możliwości psychofizycznych uczniów w celu minimalizowania barier ograniczających ich pełne i aktywne uczestnictwo w życiu szkoły.</p> <p>Eliminowanie i minimalizowanie trudności dydaktycznych uczniów.</p> <p>Integracja uczniów z problemami zdrowotnymi i specjalnymi potrzebami edukacyjnymi z rówieśnikami (edukacja włączająca).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • diagnozowanie przyczyn • trudności w nauce u uczniów we współpracy z ich rodzicami, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, poradniami specjalistycznymi, • oferta zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów z trudnościami w nauce, • dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, • pomoc wychowawców świetlicy szkolnej w odrabianiu zadań domowych, • współpraca z Oratorium Księdza Bosco w zakresie pomocy koleżeńskiej w odrabianiu zadań domowych, • organizowanie pomocy koleżeńskiej dla uczniów z problemami dydaktycznymi i dużą absencją, • konsultacje nauczycieli umożliwiające uczniom poprawę ocen cząstkowych oraz nadrabianie zaległości programowych wynikających z absencji, • organizowanie nauczania indywidualnego, zindywidualizowanej ścieżki kształcenia oraz kształcenia specjalnego dla uczniów chorych i niepełnosprawnych, • dostosowanie formy i warunków przeprowadzania egzaminu końcowego do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
--	---	---

		<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie rodziców w radzeniu sobie z wychowawczymi i dydaktycznymi problemami ich dzieci w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej organizowanej w szkole.
Pomoc socjalna dla uczniów.	<p>Udzielanie wsparcia uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bezpłatne obiady w stołówce finansowane przez GOPS, • stypendium szkolne finansowane przez gminę, • finansowanie wycieczek, imprez szkolnych przez Radę Rodziców.
Orientacja zawodowa.	<p>Pomoc uczniom w budowaniu realnych aspiracji życiowych.</p> <p>Pomoc uczniom w świadomym wyborze dalszego kierunku kształcenia i planowaniu przyszłej kariery zawodowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • działalność szkolnego doradcy zawodowego (grupowe zajęcia i warsztaty oraz indywidualne konsultacje dla uczniów, gromadzenie i rozpowszechnianie wśród uczniów materiałów z zakresu orientacji zawodowej), • udział uczniów w lokalnych targach pracy, • spotkania uczniów najstarszych klas z przedstawicielami szkół III etapu edukacyjnego
Wychowanie do życia w rodzinie.	<p>Przygotowanie uczniów do prawidłowego funkcjonowania w rodzinie.</p> <p>Uświadamianie uczniom i rodzicom kluczowego znaczenia rodziny i pielęgnowanych przez nią wartości w życiu człowieka.</p> <p>Uświadamianie rodzicom roli wyznawanych przez nich wartości w procesie wychowania dziecka.</p> <p>Przygotowanie uczniów do prawidłowego wypełniania ról rodzicielskich w przyszłości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia z przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie, • tematyczne godziny wychowawcze, • imprezy klasowe i szkolne z udziałem rodziców i innych członków rodziny (Dzień Rodziny, Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Dziecka)

<p>Wspomaganie rozwoju moralnego uczniów.</p>	<p>Przekazywanie uczniom uniwersalnych zasad etyki w oparciu o zasady równości, solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.</p> <p>Uświadamianie uczniom odpowiedzialności za dokonywane wybory moralne, znaczenia zasad moralnych dla rozwoju osobistego człowieka i kształtowania się prawidłowych relacji społecznych.</p> <p>Diagnozowanie rozwoju moralnego uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • lekcje religii i etyki, • ocenianie przez uczniów swojego postępowania oraz postaw kolegów - podczas wystawiania klasyfikacyjnych ocen z zachowania, • działalność uczniowskiego sądu koleżeńskiego, • tematyczne godziny wychowawcze, • ankiety badające system wartości uczniów
--	---	---

Powyższe zadania w zakresie działalności opiekuńczej, wychowawczej i profilaktycznej szkoły będą realizowane we współpracy z następującymi podmiotami:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Środzie Śląskiej;
- Powiatowy Urząd Pracy w Środzie Śląskiej;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Śląskiej;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego w Środzie Śląskiej;
- Oratorium Księdza Bosco w Środzie Śląskiej;
- Powiatowa Komenda Straży Pożarnej w Środzie Śląskiej;
- Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej;
- Straż Miejska w Środzie Śląskiej;
- Średzki Park Wodny w Środzie Śląskiej;
- Ośrodek Sportu i Rekreacji w Środzie Śląskiej;
- Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej;
- Towarzystwo Miłośników Ziemi Średzkiej;
- Muzeum Regionalne w Środzie Śląskiej;
- Miejska Biblioteka Publiczna w Środzie Śląskiej;
- Powiatowy Ośrodek Edukacji w Środzie Śląskiej;
- Stowarzyszenie „Lecznica Dusz” z Wrocławia;
- Koło Sybiraków;
- Koło Kombatantów;
- Dom Kultury w Środzie Śląskiej;
- Nadleśnictwo Miękinia;
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Środzie Śląskiej.

Rozdział VII

7. Ewaluacja podjętych działań wychowawczo-profilaktycznych.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły nie jest dokumentem zamkniętym. Przebieg i efektywność realizowanych zadań będzie podlegać ewaluacji.

Przeprowadzana ocena skuteczności podjętych kroków wychowawczo-profilaktycznych będzie podstawą odpowiednich modyfikacji niniejszego programu w celu podniesienia jakości realizowanych przez szkołę działań.

Opracowanie:

Maria Zawadzka

Beata Pawłowska

Gabriela Peryga

Jolanta Piwońska-Korona

Urszula Skowrońska-Witczak

Elżbieta Wika

Anna Wójcik

Maria Maryniak

Włodzimierz Papacz

Michalina Makowska-Przystał